

Ενότητα 2 - Τμήμα 3

32

Βασικές ικανότητες: Συναισθηματική νοημοσύνη και πολιτισμική κατανόηση

Προκειμένου να δημιουργήσετε μια καλή μαθησιακή ατμόσφαιρα και να θέσετε τις προϋποθέσεις για μια σχέση εμπιστοσύνης και σεβασμού με τους μαθητές, είναι σημαντικό να αναστοχαστείτε τις δικές σας σκέψεις και πράξεις.

Ακολουθούν **επτά τακτικές** που μπορούν να σας βοηθήσουν να αναγνωρίσετε τυχόν ασυνείδητες προκαταλήψεις που μπορεί να έχετε:

1. Εσωτερική ανασκόπηση: Εξερευνήστε και εντοπίστε τις δικές σας προκαταλήψεις, υποβάλλοντας τον εαυτό σας σε τεστ σιωπηρών συσχετίσεων ή χρησιμοποιώντας άλλες μεθόδους αυτοανάλυσης.
2. Ενσυνειδητότητα: Δεδομένου ότι οι άνθρωποι είναι πιο πιθανό να υποκύψουν στις προκαταλήψεις τους όταν βρίσκονται υπό πίεση, ασκηθείτε σε μεθόδους που μειώνουν το άγχος και αυξάνουν την ενσυνειδητότητα, όπως η εστιασμένη αναπνοή.

Ενότητα 2 - Τμήμα 3

33

Βασικές ικανότητες: Συναισθηματική νοημοσύνη και πολιτισμική κατανόηση

3. Αλλάξτε την οπτική σας: Προσπαθήστε να δείτε τις εμπειρίες από την οπτική γωνία του ατόμου που υφίσταται στερεότυπα. Μπορείτε να το κάνετε αυτό διαβάζοντας ή παρακολουθώντας περιεχόμενο που αναφέρεται σε αυτές τις εμπειρίες ή αλληλεπιδρώντας άμεσα με άτομα από αυτές τις ομάδες.

4. Μάθετε να ενεργείτε πιο αργά: Πριν αλληλεπιδράσετε με άτομα από συγκεκριμένες ομάδες, σταματήστε για λίγο και σκεφτείτε, ώστε να αποφύγετε τις αυθόρμητες αντιδράσεις. Σκεφτείτε θετικά παραδείγματα ατόμων από αυτή τη στερεοτυπική ομάδα, όπως δημόσια πρόσωπα ή προσωπικούς σας φίλους.

5. Ατομικοποίηση: Αξιολογήστε τα άτομα με βάση τα προσωπικά τους χαρακτηριστικά και όχι την ομαδική τους ταυτότητα. Αυτό μπορεί να γίνει, για παράδειγμα, δημιουργώντας δεσμούς μέσω κοινών ενδιαφερόντων.

Ενότητα 2 - Τμήμα 3

34

Βασικές ικανότητες: Συναισθηματική νοημοσύνη και πολιτισμική κατανόηση

6. Ελέγξτε τα μηνύματά σας: Αντί να λέτε πράγματα όπως «Δεν βλέπουμε το χρώμα του δέρματος», χρησιμοποιήστε δηλώσεις που καλωσορίζουν και εκτιμούν τον πολυπολιτισμικό χαρακτήρα ή άλλες διαφορές.

7. Ενσωματώστε τη δικαιοσύνη στον οργανισμό: Προωθήστε μια κουλτούρα ποικιλομορφίας και ένταξης σε οργανωτικό επίπεδο. Αυτό μπορεί να γίνει, για παράδειγμα, χρησιμοποιώντας ένα εργαλείο ίσων ευκαιριών multco.us/info/equity-and-empowerment-lens για να εντοπίσετε τα τυφλά σημεία της ομάδας σας, ή εξετάζοντας τις εικόνες στο γραφείο σας για να δείτε αν ενισχύουν ή καταρρίπτουν στερεότυπα.

Ενότητα 2 - Τμήμα 3

Βασικές ικανότητες: Συναισθηματική νοημοσύνη και πολιτισμική κατανόηση

**Η καταπολέμηση των ασυνείδητων προκαταλήψεων είναι μια διαβίου προσπάθεια.
Πρέπει να ξεκινάτε τη διαδικασία ξανά και ξανά και να αναζητάτε νέους τρόπους βελτίωσης.**

Ενότητα 2 - Τμήμα 3

Αποφύγετε τα στερεότυπα:
Είναι σημαντικό να θυμάστε να βλέπετε τους άλλους πολιτισμούς με ουδετερότητα και χωρίς προκαταλήψεις, αντί να τους βλέπετε μέσα από το πρίσμα της δικής σας «πολιτισμικής» προοπτικής.

Βασικές ικανότητες: Συναισθηματική νοημοσύνη και πολιτισμική κατανόηση

Προκλήσεις:

- Τα γλωσσικά και πολιτισμικά εμπόδια μπορούν να οδηγήσουν σε παρεξηγήσεις και λανθασμένες κρίσεις, οι οποίες μπορούν να θέσουν σε κίνδυνο την ποιότητα της επικοινωνίας.
- Μια σημαντική πτυχή εδώ είναι το πόσο καλά έχει καλλιεργηθεί η πολιτισμική κατανόηση του καθενός.
- Ένα χρήσιμο εργαλείο για την αύξηση της πολιτισμικής ευαισθητοποίησης του ατόμου είναι το μοντέλο των έξι πολιτισμικών διαστάσεων που ανέπτυξε ο Geert Hofstede, το οποίο παρουσιάστηκε στην Ενότητα 2.
- Το μοντέλο αυτό αποτελεί ένα εργαλείο που βοηθά στην καλύτερη κατανόηση των διαφορετικών πολιτισμών.

Ενότητα 2 - Τμήμα 3

37

Βασικές ικανότητες: Συναισθηματική νοημοσύνη και πολιτισμική κατανόηση

Ακολουθούν μερικά παραδείγματα από τον ιατρικό τομέα που «αποκωδικοποιούνται» με τη βοήθεια των πολιτισμικών διαστάσεων.

1. Διάσταση Απόσταση εξουσίας

Αυτή η διάσταση αναφέρεται στον βαθμό της άνισης κατανομής εξουσίας που είναι αποδεκτός σε μια κουλτούρα.

Σε ιατρικό πλαίσιο:

- Στη σχέση ιατρού-ασθενή, η διάσταση της «απόστασης εξουσίας» αντανακλάται στις προσδοκίες που έχει ο ασθενής από τον ιατρό και στον τρόπο με τον οποίο ο ιατρός μεταδίδει πληροφορίες στον ασθενή.
- Σε ορισμένες χώρες, όπως η Τουρκία ή το Αφγανιστάν, οι ασθενείς αναμένουν από τον γιατρό τους να τους παρέχει σαφείς και έγκυρες πληροφορίες σχετικά με την ασθένειά τους.
- Σε άλλες χώρες, όπως η Γερμανία ή η Αυστρία, οι γιατροί τείνουν να ρωτούν τους ασθενείς τι πιστεύουν οι ίδιοι ότι θα μπορούσε να τους βοηθήσει.
- Αυτός ο τρόπος επικοινωνίας έχει ως στόχο να δείξει ότι οι επιθυμίες του ασθενούς λαμβάνονται σοβαρά υπόψη και να κερδίσει την εμπιστοσύνη του. Οι ασθενείς που δεν είναι συνηθισμένοι σε αυτό μπορεί να αντιληφθούν τη συμπεριφορά του γιατρού ως αβέβαιη και, ως εκ τούτου, να χάσουν την εμπιστοσύνη και τον σεβασμό τους.

Ενότητα 2 - Τμήμα 3

Βασικές ικανότητες: Συναισθηματική νοημοσύνη και πολιτισμική κατανόηση

2. Διάσταση: Ατομικισμός/Κολεκτιβισμός

- Τα μέλη των κολεκτιβιστικών πολιτισμών θεωρούν τον εαυτό τους μέλη μιας ομάδας.
- Προσπαθούν να ευθυγραμμίσουν τους στόχους τους με αυτούς της ομάδας και αισθάνονται αφοσιωμένοι στο κοινό καλό.
- Τα μέλη των ατομικιστικών πολιτισμών θεωρούν τον εαυτό τους πρωτίστως ως αυτόνομα άτομα και επιδιώκουν τους προσωπικούς τους στόχους ανεξάρτητα από τα γενικά συμφέροντα της κοινωνικής τους ομάδας.

Σε ιατρικό πλαίσιο:

- Σε ιατρικό πλαίσιο, η διάσταση «ατομικισμός/κολεκτιβισμός» αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζεται η ιδιωτικότητα και στον βαθμό στον οποίο οι συγγενείς εμπλέκονται στις αποφάσεις σχετικά με την ασθένεια ενός ασθενούς.

Ενότητα 2 - Τμήμα 3

39

Βασικές ικανότητες: Συναισθηματική νοημοσύνη και πολιτισμική κατανόηση

3. Διάσταση: Αποφυγή αβεβαιότητας

- Για άτομα που προέρχονται από πολιτισμούς με έντονη τάση αποφυγής της αβεβαιότητας, οι ασαφείς και ανεξέλεγκτες καταστάσεις δημιουργούν ένα αίσθημα αποπροσανατολισμού, το οποίο μπορεί επίσης να οδηγήσει σε επιθετικότητα.
- Τα μέλη πολιτισμών με χαμηλό βαθμό αποφυγής της αβεβαιότητας είναι λιγότερο πιθανό να τηρούν τους κανόνες που διέπουν τις ιδιωτικές και κοινωνικές συναναστροφές. Αντιδρούν σχετικά ήρεμα σε χαοτικές και ασαφείς καταστάσεις.

Σε ιατρικό πλαίσιο:

- Οι πολιτισμοί με χαμηλή ανοχή σε ασαφείς ή διφορούμενες καταστάσεις έχουν υψηλό βαθμό οργάνωσης, προκειμένου να αποτρέψουν απρόβλεπτα γεγονότα και το άγχος που συνδέεται με αυτά.
- Μια κατάσταση έκτακτης ανάγκης είναι από μόνη της μια πολύ ασαφής και αγχωτική κατάσταση, και αυτό ισχύει ακόμη περισσότερο για άτομα που προέρχονται από πολιτισμούς με υψηλό βαθμό αποφυγής της αβεβαιότητας, όπως η Γερμανία και η Γαλλία.

Ενότητα 2 - Τμήμα 3

40

Βασικές ικανότητες: Συναισθηματική νοημοσύνη και πολιτισμική κατανόηση

4. Διάσταση: αρρενωπότητα/θηλυκότητα

- Σε κουλτούρες που κυριαρχούν οι άνδρες, οι κοινωνικοί ρόλοι κάθε φύλου είναι σαφώς διαχωρισμένοι.
- Ο ανδρικός ρόλος συνδέεται με την υψηλή απόδοση, την επιθετικότητα, την κυριαρχία και το υλικό κέρδος.
- Σε πολιτισμούς όπου κυριαρχούν οι γυναίκες, οι ρόλοι είναι ελάχιστα καθορισμένοι και σχεδόν όλοι οι ρόλοι στην κοινωνία μπορούν να εκτελεστούν τόσο από γυναίκες όσο και από άνδρες.

Σε ιατρικό πλαίσιο:

- Σε πολιτισμούς με υψηλό δείκτη αρρενωπότητας, για παράδειγμα σε ορισμένες γερμανόφωνες χώρες και στην περιοχή της Μεσογείου, οι άνδρες διαδραματίζουν πιο κυρίαρχο ρόλο στην κοινωνία.
- Στον ιατρικό τομέα, η διάσταση αρρενωπότητας/θηλυκότητας είναι εμφανής στην κατανομή των ρόλων:
- Οι άνδρες είναι οι «φυσικοί» γιατροί ή επιστήμονες, ενώ οι γυναίκες είναι συνήθως νοσοκόμες ή βοηθοί εργαστηρίου κ.λπ.
- Οι γυναίκες ασθενείς μπορεί επομένως να συνοδεύονται από άνδρες που εξηγούν την ασθένεια της γυναίκας χωρίς να τη συμβουλεύονται.

Ενότητα 2 - Τμήμα 3

41

Βασικές ικανότητες: Συναισθηματική νοημοσύνη και πολιτισμική κατανόηση

5. Διάσταση: Οικουμενισμός/Ιδιαίτερισμός

- Θα βοηθούσατε κάποιον που έχει ανάγκη ή έναν συνάδελφο, ακόμη και αν αυτό σήμαινε να παραβείτε έναν κανόνα;
- Αυτή η διάσταση περιγράφει τον βαθμό στον οποίο οι κανόνες γίνονται γενικά αποδεκτοί και τηρούνται υπό όλες τις συνθήκες μέσα σε μια κουλτούρα.
- Οι οικουμενιστικές κουλτούρες πιστεύουν ότι αυτό είναι δυνατό.
- Οι ιδιαιτεριστικές κουλτούρες τείνουν να λαμβάνουν υπόψη ειδικές περιστάσεις και αρνούνται να τηρούν αυστηρά τους κανόνες.

Σε ιατρικό πλαίσιο:

- Για έναν ασθενή από μια κουλτούρα με ιδιαιτερότητες, η τήρηση των κανόνων της καθολικής κουλτούρας είναι ακατανόητη και ενοχλητική. Μπορεί να αισθανθεί ότι δεν αντιμετωπίζεται με σεβασμό και μπορεί ακόμη και να γίνει επιθετικός.
- Για έναν ασθενή από μια οικουμενιστική κουλτούρα, το ιδιαιτεριστικό σύστημα φαίνεται ακατανόητο και άδικο. Το ιδιαιτεριστικό σύστημα μπορεί να προκαλέσει συναισθήματα ανασφάλειας, ανικανότητας και θυμού.

Ενότητα 2 - Τμήμα 3

Βασικές ικανότητες: Συναισθηματική νοημοσύνη και πολιτισμική κατανόηση

6. Διάσταση: Υψηλό/χαμηλό πλαίσιο

- Σε πολιτισμούς χαμηλού πλαισίου, τα θέματα αντιμετωπίζονται ρητά.
- Σε πολιτισμούς υψηλού πλαισίου, κυριαρχεί η έμμεση γλώσσα. Πρέπει να διαβάζει κανείς ανάμεσα στις γραμμές και να δίνει προσοχή στη μη λεκτική επικοινωνία για να κατανοήσει σωστά τις έννοιες.

Σε ιατρικό πλαίσιο:

- Στη σχέση ιατρού-ασθενή, η διάσταση «υψηλού/χαμηλού πλαισίου» μπορεί να αντικατοπτρίζεται στον τρόπο με τον οποίο οι ασθενείς περιγράφουν τα συμπτώματά τους.
- Σε χώρες χαμηλού πλαισίου, όπως η Σκανδιναβία ή οι γερμανόφωνες χώρες, το ιατρικό προσωπικό παρέχει στους ασθενείς ή στους συγγενείς τους πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση της υγείας τους με άμεσο τρόπο (π.χ. «Το συκώτι σας είναι διογκωμένο», «Η καρδιά σας δεν λειτουργεί σωστά») χωρίς να τις εξωραΐζει με μεταφορές ή να τις υποβαθμίζει ρητορικά.
- Οι ασθενείς που δεν είναι συνηθισμένοι σε αυτόν τον άμεσο τρόπο έκφρασης μπορεί να τον θεωρήσουν αφιλόξενο, προσβλητικό ή ακόμη και σοκαριστικό. Οι ασθενείς από πολιτισμούς υψηλού πλαισίου, όπως η Ιαπωνία και οι αραβικές χώρες, συχνά φαίνονται επιφυλακτικοί ή συναισθηματικά απόμακροι απέναντι στο ιατρικό προσωπικό που είναι συνηθισμένο στην άμεση επικοινωνία.
- Μπορείτε να βρείτε ένα παράδειγμα αυτού στο τμήμα 2.